

# **Raportul de monitorizare a procesului de implementare a Legii nr.71-XVI din 22.03.2007 cu privire la registre.**

## **1) Aspecte introductive.**

Legea organică cu privire la registre nr.71-XVI este adoptată la 22.03.2007, publicată în Monitorul Oficial nr.70-73/314 la 25.05.2007, intrată în vigoare la 25.11.2007 (în continuare – Legea)

În Legea monitorizată nu sînt incluse scopul sau obiectivele acesteia. Acestea nu reies nici din analiza prevederilor Legii monitorizate.

Legea reglementează sistemul registrelor de stat, modul de instituire, înregistrare, ținere, reorganizare și lichidare a registrelor, raporturilor juridice care apar în procesul instituirii, înregistrării, ținerii, reorganizării și lichidării registrelor, condițiile de ținere a registrelor de stat și a celor private, atribuțiile organelor de control al registrelor.

Legea stabilește principiile generale de interacțiune a registrelor de stat, tipul registrelor și forma de ținere a acestora, precum și cerințele față de acestea.

Legea monitorizată se extinde asupra tuturor tipurilor de registre, indiferent de forma de proprietate și modul de ținere a acestora și este constituită din 8 capitole.

*În capitolul I "Dispoziții generale"*, constituit din 8 articole, sînt expuse obiectul reglementării și sfera de aplicare a Legii, definițiile noțiunilor de bază, principiile creării și ținerii registrelor, clasificarea acestora după tip, obiectele registrului și datele aferente acestora ce se conțin în registru, modul de ținere, de evidență și de finanțare a registrelor.

*În capitolul II "Subiecții raporturilor juridice în domeniul registrelor"*, constituit din 7 articole, sînt încorporate prevederi care identifică subiecții raporturilor juridice în domeniul registrelor: proprietarul, posesorul și deținătorul registrului, registratorul, subregistratorul, furnizorul și destinatarul datelor registrului, inclusiv atribuțiile și drepturile acestor subiecți.

*În capitolul III "Instituirea, reorganizarea și lichidarea registrelor"*, constituit din 3 articole, este expusă modalitatea de instituire, reorganizare și de lichidare a registrelor.

*În capitolul IV "Condițiile de ținere a registrelor"*, constituit din 6 articole, sînt expuse condițiile generale de ținere a registrelor, inclusiv particularitățile ținerii registrelor ce conțin date cu caracter personal sau date ce constituie secret de stat sau comercial, precum și modul de înregistrare a obiectelor registrului, de păstrare a registrelor, documentelor și lichidarea acestora, prevederi de protecție a datelor registrului.

*În capitolul V "Formele de ținere a registrelor"*, constituit din 3 articole, sînt identificate 2 forme de ținere a registrelor: forma electronică și manuală de ținere a registrului.

Ținerea electronică a registrului se realizează prin intermediul constituirii resursei informaționale care reprezintă ansamblul obiectelor informaționale, cu utilizarea sistemului informațional automatizat corespunzător. Sistemul informațional automatizat, destinat Ținerii registrului de stat, se înregistrează în Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat și **se certifică în modul prevăzut de lege**. Modul de exploatare a sistemelor informaționale automatizate se stabilește prin documentația de exploatare și instrucțiunile de serviciu. **Fiecare înregistrare în registrul de stat trebuie confirmată prin semnătura digitală a registratorului.**

Ținerea manuală a registrului se efectuează sub formă de fișier sau prin introducerea mențiunilor în cartea pentru înregistrări. Înregistrarea în registrul manual se execută astfel încât se exclude posibilitatea de a fi radiată (ștersă, distrusă) în mod mecanic, chimic sau în orice alt mod, fără a lăsa urme vizibile ale radierii (ștergerii, distrugerii). La efectuarea înscrierilor pot fi utilizate parafe cu textele respective.

Cărțile pentru înregistrări se șnuruiesc, iar filele se numerotează. Numărul de file se indică pe ultima pagină și se autentifică de reprezentantul abilitat al autorității administrației publice care exercită controlul asupra Ținerii registrului prin aplicarea semnelor de control: semnătura și ștampila. Înlocuirea filelor din cartea registrului prin extragerea lor și înclierea unor file noi se interzice.

Fiecare carte pentru înregistrări cuprinde, în mod obligatoriu, denumirea registrului, denumirea deținătorului registrului, registratorului (subregistratorului) și a organului care exercită controlul asupra Ținerii registrului, numărul cărții, termenele ei de ținere și păstrare, precum și termenele de ținere și păstrare a registrului, alte date stabilite de lege și de regulile de ținere a registrelor. Fiecare înscriere în registru se certifică prin semnătura și/sau parafa registratorului. Rectificările, modificările și completările registrului se fac în modul stabilit și se autentifică prin semnătura persoanelor împuternicite.

*În capitolul VI "Regimul juridic de utilizare a datelor registrelor", alcătuit din 3 articole, sînt expuse normele juridice care reglementează accesul la datele registrelor, punerea la dispoziție a datelor din registru și utilizarea acestor date.*

Accesul la datele registrelor de stat se acordă în conformitate cu legislația privind accesul la informație.

Modul de acces la registrele persoanelor private se stabilește de proprietarii acestor registre.

Acordarea accesului la datele din registru se efectuează de deținătorul registrului în baza acordurilor încheiate între posesor sau deținătorul registrului și destinatarul datelor registrului.

Extrasele din registru, adeverințele și documentele **se pun la dispoziție doar de registrator.**

Extrasele din registru și adeverințele vor purta semnătura registratorului.

**Documentele electronice vor purta semnătura digitală a registratorului.**

Refuzul de a pune la dispoziție datele registrului poate fi contestat în instanța de judecată competentă, în conformitate cu legea.

Articolele capitolului includ și alte prevederi privind modul de utilizare a datelor registrelor.

*În capitolul VII "Controlul și răspunderea", alcătuit din 2 articole, sînt stabilite două tipuri de controale asupra ținerii registrelor: intern și extern.*

Controlul intern se efectuează de posesorul registrului.

Controlul extern privind crearea, ținerea, reorganizarea și lichidarea registrelor de stat se efectuează cel puțin o dată pe an, dacă legea nu prevede altfel și este exercitat de către autoritatea administrației publice abilitată prin lege.

În urma fiecărui control, organul de control va întocmi un act, în două exemplare, dintre care unul se expediază posesorului registrului, iar celălalt rămîne la organul care a efectuat controlul. Posesorul registrului este obligat să întreprindă măsurile necesare pentru înlăturarea încălcărilor la ținerea registrului, menționate în actul de control, și să informeze despre aceasta organul de control.

Reprezentanții organului de control au dreptul de acces la registru și la mijloacele de ținere a acestuia, totodată, au acces în încăperile destinate prelucrării datelor corespunzătoare sau în care se află mijloacele tehnice destinate acestui proces.

Persoanele vinovate de încălcarea prevederilor Legii monitorizate poartă răspundere disciplinară, civilă, administrativă sau penală.

*În capitolul VIII "Dispoziții finale și tranzitorii", constituit dintr-un singur articol, sînt incluse dispozițiile privind termenul de intrare în vigoare a Legii și de abrogare a legii anterioare, precum și măsuri puse în seama Guvernului ce țin de aducerea în concordanță a cadrului legislativ-normativ în vigoare cu Legea adoptată.*

După intrarea în vigoare a Legii monitorizate, datele înscrise în registrele ținute în conformitate cu prevederile Legii abrogate nr.1320-XIII din 25 septembrie 1997 cu privire la registre își păstrează valabilitatea în măsura în care nu contravin Legii monitorizate.

## **2) Funcționalitatea Legii**

Pînă la intrarea în vigoare a legii monitorizate nu exista o claritate juridică privind "subiecții raporturilor juridice în domeniul registrelor", "ținerea în formă electronică a registrelor", "corelația între ținerea manuală și electronică a registrului", "regimul juridic de utilizare a datelor registrelor", "reglementarea raporturilor juridice între proprietarul, posesorul și deținătorul registrului, registratorul, subregistratorul, furnizorul și destinatarul datelor registrului".

După intrarea în vigoare a acestei Legi, neclaritățile sus menționate au fost înlăturate. Astfel, este creat un cadru legal care stabilește regulile de bază și condițiile de activitate privind ținerea registrelor de stat în formă electronică și/sau manuală, de instituire, reorganizare și lichidare a registrelor de stat, reglementarea raporturilor juridice ce apar în procesul acestor activități, inclusiv ținerea registrelor electronice ca sisteme informaționale automatizate.

Instituirea registrelor de stat se aprobă prin act normativ.

Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, demarează procesele de creare a registrelor de stat, interdepartamentale sau departamentale ținute în cadrul sistemelor informaționale automatizate, doar după aprobarea de Guvern a concepțiilor respective.

Considerăm că Legea este funcțională, fiind aplicată în principal în partea ce ține de reglementarea Ținerii registrelor în formă electronică și manuală, de Țnscierea, modificarea, accesarea și furnizarea datelor obiectului supus Țnregistrării în registru.

Referitor la sistemele informaționale automatizate destinate Ținerii registrelor electronice de stat se constată că Țncă nu este realizată prevederea de la art.26 alin.(3) privind aprobarea de Guvern a Regulamentului privind modul de elaborare a sistemelor informaționale de importanță publică.

De asemenea, nu poate fi aplicată prevederea de la alin.(6) din același articol privind confirmarea Țnregistrării prin semnătura digitală a registratorului. Această prevedere va putea fi realizată odată cu intrarea în vigoare a Legii noi privind documentul electronic și semnătura electronică.

Prevederea de la art.29 alin.(1) litera "a" privind acordarea accesului sancționat, nu poate fi aplicată pȚnă în prezent, deoarece portalul informațional de stat Țncă nu este creat.

Țn procesul de monitorizare a Legii au parvenit un șir de opinii, observații și propuneri din partea autorităților administrației publice centrale de specialitate și a Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI).

Țn viziunea majorității ministerelor, care au participat în procesul de monitorizare a Legii, se consideră că Legea este funcțională.

Totodată, conținutul opiniilor, observațiilor și propunerilor Țnaintate (a se vedea tabelul anexat) nu se referă la nefuncționalitatea Legii, dar în mare măsură acestea țin de interpretarea unor prevederi ale Legii monitorizate.

Pe lȚngă faptul, că Legea monitorizată se aplică în toate autoritățile administrației publice centrale de specialitate, Legea în cauză se aplică și în cadrul autorităților publice locale. Țn conformitate cu prevederile Legii monitorizate, primăriile sătești țin, de exemplu, Registrului de evidență a gospodăriilor țărănești în scopul impozitării fiscale.

### **3) Gradul de Țndeplinire a obiectivelor și a scopului actului legislativ**

Este destul de dificil de constatat dacă "obiectivele și scopul legii" au fost sau n-au fost realizate, fiindcă aceste "obiectivele și scopul legii" nu se regădesc nici în Legea monitorizată și nici în alt careva act legislativ sau normativ aferent legii în cauză.

Registrele de stat reprezintă o parte a resurselor informaționale de stat. Din acest considerent, aplicarea uniformă a Legii monitorizate pentru registrele de stat de bază și cele departamentale, precum și pentru registrele de stat teritoriale (exemplu: Registrul de evidență a gospodăriilor țărănești în scopul impozitării

fiscale) creează premisele creării sistemului unificat al registrelor de stat. Acest sistem se va administra prin mijloacele tehnologiei informației și comunicațiilor electronice. Astfel, acest sistem al registrelor se va utiliza la prestarea serviciilor publice cetățenilor și mediului de afaceri la implementarea "Ghișeului unic".

#### **4) Modificările operate în actul legislativ și influența acestora asupra scopului și esenței actului legislativ**

Legea monitorizată, de la momentul intrării acesteia în vigoare în noiembrie 2007, a suportat o singură modificare.

Modificarea operată poartă un caracter redacțional. Astfel, la art.28 în alin.(1) sintagma "Gradul de confidențialitate" a fost substituită cu sintagma "Gradul de secretizare".

Această modificare n-a influențat esența actului legislativ.

#### **5) Gradul de punere în aplicare a cadrului juridic secundar necesar, pentru a asigura mecanismul de reglementare a actului legislativ și gradul de suficiență a resurselor materiale, financiare și umane pentru funcționarea actului legislativ**

Legea monitorizată nu dispune de un cadru juridic secundar necesar pentru asigurarea mecanismului de reglementare a acesteia.

Totodată, se constată că există un șir numeros de documente de politici guvernamentale pe diverse domenii economice și sociale, aprobate în diferite perioade de guvernare, care au la bază în calitate de temei juridic, direct sau indirect, prevederile Legii monitorizate sau care includ cerințe conforme prevederilor acestei Legi pentru crearea diferitor sisteme informaționale bazate pe registre.

Din acestea fac parte:

1. Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.284 din 19.04.2012 cu privire la expedierea și recepționarea documentelor electronice prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare.
2. Regulamentul cu privire la supravegherea sistemului automatizat de plăți interbancare, aprobat prin Hotărârea Bancii Naționale nr.154 din 28.06.2007.
3. Regulamentul privind sistemele informaționale utilizate pentru crearea bazei de date a biroului istoriilor de credit, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.8/15 din 26.02.2009.
4. Regulamentului cu privire la modul de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare nominative de către registrator și deținătorul nominal, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.15/1 din 16.03.2007.

5. Concepția sistemului informațional automatizat "Cadastrul bunurilor imobile", aprobată prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.20 din 11.02.2008.
6. Hotărârea Guvernului nr.328 din 24.05.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat "Registrul informației criminalistice și criminologice".
7. Hotărârea Guvernului nr.1008 din 26.12.2011 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat "Evidența migrației forței de muncă".
8. Hotărârea Guvernului nr.883 din 25.11.2011 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al operatorilor de date cu caracter personal". Include definiția Sistemului informațional automatizat (sistem informatic) – ansamblu de programe și echipamente care asigură prelucrarea automată a datelor (componenta automatizată a sistemului informațional).
9. Hotărârile Guvernului nr.690 din 20.09.2011 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul informației criminalistice și criminologice" și a e-serviciilor pentru anii 2011-2012.
10. Hotărârea Guvernului nr.1141 din 16.12.2010 cu privire la aprobarea Planului de dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2011-2015.
11. Hotărârea Guvernului nr.1003 din 23.10.2010 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat "Registrul geologic de stat".
12. Hotărârea Guvernului nr.944 din 11.10.2010 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat "Registrul de stat al frecvențelor și stațiilor de radiocomunicații".
13. Hotărârea Guvernului nr.856 din 21.09.2010 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al sistemului informațional automatizat al Biroului Național de Statistică.
14. Hotărârea Guvernului nr.544 din 09.09.2009 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al cazurilor de violență în familie".
15. Hotărârea Guvernului nr.355 din 08.05.2009 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat "Registrul de stat al achizițiilor publice".
16. Hotărârea Guvernului nr.268 din 08.04.2009 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat "Registrul rezervelor materiale ale statului". Include definiția Sistemului informațional automatizat (SIA) – totalitatea resurselor informațional interconectate, tehnologiilor, metodelor și personalului, destinat pentru păstrarea, prelucrarea și eliberarea informației;
17. Hotărârea Guvernului nr.1356 din 03.12.2008 cu privire la aprobarea Structurii Sistemului Informațional Automatizat "Asistența Socială".

18. Hotărîrea Guvernului nr.1321 din 27.11.2008 cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat de administrare teritorială.
19. Hotărîrea Guvernului nr.25 din 18.01.2008 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate". Include definiția Sistemului informațional automatizat (SIA) – totalitatea mijloacelor software și hardware, destinate pentru prelucrarea informației, precum și resursele informaționale și infrastructura utilizatorului. Sistem informațional automatizat de importanță statală – Sistem informațional automatizat care funcționează în organele puterii și administrării de stat;
20. Hotărîrea Guvernului nr.1520 din 29.12.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul procedurilor de executare".
21. Hotărîrea Guvernului nr.1401 din 13.12.2007 privind aprobarea Concepției Sistemului informațional integrat automatizat "Migrație și azil".
22. Hotărîrea Guvernului nr.824 din 23.07.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul infrastructurii organelor de drept". Include definiția Registrului - totalitatea informațiilor documentate în sistemul informațional automatizat, organizată în corespundere cu cerințele stabilite și legislația în vigoare.
23. Hotărîrea Guvernului nr.693 din 21.06.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al accidentelor rutiere".
24. Hotărîrea Guvernului nr.635 din 06.06.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul obiectelor păzite". Include definiția Sistemului informațional automatizat - totalitatea mijloacelor software și hardware, destinate pentru prelucrarea informației, a resurselor informaționale și a infrastructurii utilizatorului.
25. Hotărîrea Guvernului nr.634 din 06.06.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al armelor". Include definiția Sistemului informațional automatizat (SIA) - totalitatea mijloacelor software și hardware, destinate pentru stocarea și prelucrarea informației, a resurselor informaționale și a infrastructurii utilizatorului;
26. Hotărîrea Guvernului nr.633 din 06.06.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul informației criminalistice și criminologice".
27. Hotărîrea Guvernului nr.565 din 21.05.2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul dactiloscopic".
28. Legea nr.101- din 15.05.2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat "Alegeri".

Referitor la implicațiile materiale, financiare și umane, necesare și real disponibile pentru îndeplinirea prevederilor actului legislativ, trebuie să menționăm că aplicarea normelor juridice ale acestuia nu necesită în mod special resursele financiare. Resursele financiare deseori sînt insuficiente și necesită identificarea

resurselor financiare suplimentare pentru elaborarea și implementarea sistemelor informaționale automatizate de importanță statală. În puține raioane există personal calificat pentru menținerea echipamentului IT. Aceasta reprezintă un impediment pentru implementarea sistemelor informaționale automatizate. În cadrul SIA existente în caz de apariție a unei probleme de hard sau soft, soluționarea acesteia implică deplasarea în teritoriu a personalului. Resursele alocate pentru întreținerea sistemelor informaționale sînt insuficiente, activitățile axate pe consolidarea capacităților sînt limitate, iar tehnologiile informaționale utilizate nu satisfac necesitățile.

## **6) Consecvența și coerența actului legislativ**

Legea monitorizată este aplicabilă și pentru registrele create în baza Legii abrogate nr.1320-XIII din 25.09.1997 cu privire la registre. Intrarea în vigoare a Legii monitorizate n-a afectat ținerea registrelor manuale și celor electronice instituite anterior. Astfel, s-au respectat principiile de consecvență și coerență a noului act legislativ față de cel abrogat.

La momentul adoptării Legii monitorizate erau deja instituite un șir de registre de importanță statală, inclusiv departamentale. 22.03.2007

Acestea au fost instituite prin următoarele hotărîri de Guvern:

1. Hotărîrea Guvernului nr.1441 din 19.12.2006 cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice". Include definiția sistemului informațional automatizat – ansamblul resurselor informaționale interconectate, tehnologiilor, metodelor și personalului, destinat pentru stocarea, prelucrarea și eliberarea informației.
2. Hotărîrea Guvernului nr.1381 din 07.12.2006 cu privire la Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova.
3. Hotărîrea Guvernului nr.1373 din 01.12.2006 cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat "Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici".
4. Hotărîrea Guvernului nr.1032 din 06.09.2006 cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat "Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat". Include definiția sistemului informațional - totalitatea resurselor și tehnologiilor informaționale și interdependente, metodelor și personalului, destinate păstrării, prelucrării și furnizării de informație.
5. Hotărîrea Guvernului nr.85 din 25.01.2006 cu privire la implementarea Sistemului informațional automatizat "Nomenclatorul de stat al medicamentelor".
6. Hotărîrea Guvernului nr.1100 din 25.10.2005 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al blanchetelor de strictă evidență și al timbrelor de acciz".
7. Hotărîrea Guvernului nr.885 din 22.08.2005 pentru aprobarea Concepției privind Registrul de stat al resurselor de mobilizare.



8. Hotărîrea Guvernului nr.770 din 06.07.2004 cu privire la Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni.
9. Hotărîrea Guvernului nr.1518 din 17.12.2003 despre crearea Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al străzilor din localitățile de pe teritoriul Moldovei".
10. Hotărîrea Guvernului nr.1058 din 06.08.2002 cu privire la crearea sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al conducătorilor de vehicule".
11. Hotărîrea Guvernului nr.333 din 18.03.2002 pentru aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al populației" și Regulamentului cu privire la Registrul de stat al populației.
12. Hotărîrea Guvernului nr.272 din 06.03.2002 despre măsurile privind crearea sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al unităților de drept".
13. Reglementarea tehnică "Procesele ciclului de viață al software-ului" RT 38370656 - 002:2006, aprobată prin Ordinul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor nr.78 din 01.06.2006. Include definiția Sistemului informațional automatizat (SIA): Totalitatea mijloacelor software și hardware, destinate pentru procesarea informației, resurselor informaționale și infrastructurii utilizatorului. Sisteme informaționale automatizate de importanță statală: Sistemele informaționale automatizate care funcționează în autoritățile administrației publice și puterii de stat.

Prevederile de bază ale Legii monitorizate au fost formulate într-un astfel de mod ca acestea să fie în deplină concordanță și cu prevederile de bază ale Legii nr.216 din 29.05.2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni.

Este important, că datele înscrise în registrele ținute în conformitate cu prevederile Legii abrogate nr.1320-XIII din 25.09.1997 cu privire la registre își păstrează valabilitatea și în cadrul aplicării Legii monitorizate.

Această abordare la elaborarea Legii monitorizate are drept efect, că în procesul monitorizării acesteia au parvenit opinii, comentarii, observații și propuneri neesențiale (a se vedea tabelul anexat).

Se constată, că principiile din Legea monitorizată se aplică în mai multe acte normative, respectându-se astfel principiul abordării sistemice la elaborarea noilor acte normative.

## **7) Neutralitatea actului normativ**

În urma analizei aplicării Legii monitorizate s-a stabilit că aceasta asigură proporționalitatea dintre interesele publice și cele private. Legea monitorizată nu conține reglementări în exces sub pretextul atingerii sau ocrotirii intereselor publice sau a unor interese private. Legea în cauză se referă doar la registrele de importanță statală.

Accesul la datele registrelor, eliberarea datelor din registre și utilizarea acestora de către destinatari se reglementează deopotrivă pentru toți. Aceste relații

sînt reglementate prin articolele capitolului VI "Regimul juridic de utilizare a datelor registrelor".

## **8) Stabilitatea și predictibilitatea actului legislativ**

Legea monitorizată a fost modificată o singură dată și nu a suferit modificări esențiale care ar influența asupra scopului și esenței actului normativ. Modificarea operată poartă un caracter redacțional. Sintagma "Gradul de confidențialitate" din art.28 alin.(1) a fost substituită cu sintagma "Gradul de secretizare".

## **9) Eficiența actului legislativ**

Referitor la eficiența actului legislativ, trebuie să menționăm că drept rezultat al aplicării Legii monitorizate, au fost obținute performanțe concrete.

În domeniul resurselor informaționale de importanță statală, au fost elaborate următoarele Sisteme Informaționale Automatizate (SIA) "Cadastrul bunurilor imobile", "Evidența migrației forței de muncă", "Registrul de stat al operatorilor de date cu caracter personal", "Registrul informației criminalistice și criminologice", "Registrul geologic de stat", "Registrul de stat al frecvențelor și stațiilor de radiocomunicații", SIA al Biroului Național de Statistică, "Registrul de stat al cazurilor de violență în familie", "Registrul de stat al achizițiilor publice", "Registrul rezervelor materiale ale statului", "Asistența Socială", SIA de administrare teritorială, "Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate", "Registrul procedurilor de executare", "Migrație și azil", "Registrul infrastructurii organelor de drept", "Registrul de stat al accidentelor rutiere", "Registrul obiectelor păzite", "Registrul de stat al armelor", "Registrul informației criminalistice și criminologice", "Registrul dactiloscopic" și "Registrul alegătorilor".

## **10) Modul de consultanță**

Au fost expediate scrisori în adresa autorităților administrației publice cu solicitarea prezentării opiniilor și propunerilor privind funcționarea și aplicabilitatea legii, îndeplinirea scopurilor stabilite în lege, consecințele aplicării legii, precum și alte propuneri și recomandări referitor la Legea în cauză.

Obiecțiile și propunerile autorităților publice sînt sistematizate în tabelul anexat la raportul în cauză. E de menționat că majoritatea propunerilor ANRCETI nu se referă nu se referă la subiect, iar alte autorități (Med, MMPSF, MS și MAI) au ignorat solicitarea MTIC.

## **11) Concluzii și recomandări**

În rezultatul monitorizării procesului de implementare a Legii nr.71-XVI din 22.03.2007 cu privire la registre, putem face următoarele concluzii și recomandări.

Legea în cauză a creat un cadru legal care reglementează sistemul registrelor de stat, modul de instituire, înregistrare, ținere, reorganizare și lichidare a registrelor, raporturilor juridice care apar în procesul instituirii, înregistrării, ținerii,

reorganizării și lichidării registrelor, condițiile de ținere a registrelor de stat și a celor private, atribuțiile organelor de control al registrelor.

Legea stabilește principiile generale de interacțiune a registrelor de stat, tipul registrelor și forma de ținere a acestora, precum și cerințele față de acestea.

Ținerea registrelor se efectuează manual și în sistemele informaționale automatizate, cu respectarea termenelor și cerințelor ce țin de păstrarea și lichidarea acestora.

Considerăm că Legea este funcțională, fiind aplicată în principal în partea ce ține de reglementarea resurselor informaționale de stat. De asemenea menționăm că aplicarea uniformă a legii monitorizate a impulsionat procesele de creare a sistemelor informaționale automatizate. Autoritățile administrației publice centrale și locale au creat și întrețin în stare actualizată propriile sisteme informaționale, care interacționează cu alte sisteme informaționale, prestează diverse servicii electronice.

Nu există factori care împiedică aplicarea Legii monitorizate, trebuie să menționăm că resursele financiare necesare pentru elaborarea și implementarea sistemelor informaționale automatizate de importanță statală, deseori sînt insuficiente și necesită identificarea resurselor suplimentare. Aceasta reprezintă un impediment pentru implementarea sistemelor informaționale automatizate.

Legea în cauză nu necesită măsuri urgente de revizuire, totodată există aspecte care ar putea fi îmbunătățite, în sensul actualizării și aducerii actului normativ în concordanță cu situația actuală în domeniul tehnologiei informaționale și în sfera resurselor informaționale de stat. Astfel, ar fi oportună stabilirea clară a atribuțiilor autorităților centrale de specialitate cu competențe în domeniul elaborării și promovării politicii de stat în domeniul tehnologiei informației, precum și în domeniul reglementării pieței tehnologiei informației. De asemenea, trebuie analizată propunerea privind unificarea terminologiei și definițiilor termenilor utilizate în diferite acte legislative și normative.

În scopul evitării dublării, asigurării siguranței necesare, dar și pentru determinarea clară a responsabilităților de elaborare, înregistrare, ținere, reorganizare și lichidare a registrelor respective, se propune ca fiecare posesor de registre departamentale să le aprobe printr-un act unic.